

Motion till riksdagen 2016/17:3732

av **Olle Felten och David Lång (båda SD)**

med anledning av skr. 2016/17:98 Redovisning av skatteutgifter 2017

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ändra normen för redovisning av skatteutgifter avseende inkomstskatt för inkomst av tjänst, kapital respektive näringsverksamhet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i kommande redovisningar av skatteutgifter bör utveckla analysen av enskilda skatteutgifters samhällsekonomiska effektivitet samt effekterna på sysselsättningen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att redovisa bidrag inom det arbetsmarknadspolitiska området som skatteutgifter och tillkännager detta för regeringen.

Gemensam norm för inkomstskatt

Syftet med redovisningen av skatteutgifter är att utifrån ett neutralt perspektiv jämföra faktiska skatteuttag med en neutral norm, dvs. om skatteuttaget för ett visst inkomstslag skulle ha vara identiskt med skatteuttaget för alla andra inkomstslag. Redovisningen ska också ge svar på varför skatteutgifter finns och vilken effekt de har på samhällsekonomin. Detta kan ha en bra pedagogisk effekt genom att beskriva hur beskattningen av olika inkomstslag förhåller sig till andra. Det skapar också tillfälle till reflektion och argumentation för eller emot en viss typ av skatteutgift, dess effekter och ändamål.

I regeringens skrivelse finns fem olika avsnitt som beskriver definitioner av sådana normer. I fråga om inkomstskatt finns det ingen norm för själva skattesatsen för olika inkomstslag, däremot ett antal andra normer som rör vad som ska beskattas och vad som ska undantas från beskattning. Regeringen beskriver situationen så här: ”Det finns ingen

gemensam norm för vilken nivå som ska gälla för de olika inkomstslagen tjänst, kapital och näringsverksamhet. *Olika skattenivåer är således förenligt med normen.*”

Slutsatsen, markerad med kursiv text, innebär ett principiellt avsteg från den grundläggande principen för redovisningen av skatteutgifter, som vi relaterar i inledningen till motionen, och medför att redovisningen av skatteutgifterna haltar betänkligt. De olika skattenivåerna för olika slags inkomster faller väl inom ramen för definitionen av en skatteutgift och bör således redovisas som en sådan. De kanske allra största skatteutgifterna riskerar därmed att exkluderas ur redovisningen, vilket inte kan anses vara förenligt med redogörelsens syfte. Vi menar därför att regeringen bör komplettera redovisningen av skatteutgifter med de skatteutgifter och skattesanktioner som finns inbyggda i skatteområdet inkomstskatt.

Grunden för en sådan redovisning bör vara en genomsnittlig kommunalskattenivå, där skatt utöver denna nivå hanteras som en skattesanktion och den som ligger under hanteras som en skatteutgift. Den del av inkomstskatten som utgör kommunalskatt räknas sedan bort från det ekonomiska utfallet för staten.

Effekten av att inte jämföra de olika inkomstslagen gentemot en enhetlig norm för skattesatsen blir att en mycket viktig skillnad i beskattningen mellan de olika inkomstslagen döljs. I stället bör de redovisas öppet i detta sammanhang. Därtill bör en tydlig argumentation för de faktiska skillnaderna tillföras och därmed ge hela redogörelsen en sakligt mer korrekt och enhetlig bild av verkligheten.

Samhällsekonomiska effekter

När det gäller de samhällsekonomiska effekterna av skatteutgifterna har regeringen valt att minimera redovisningens innehåll. Att skattesystemet är både transparent, legitimt och relevant är viktiga hörnstenar i det svenska samhällsbygget. Människor måste kunna se och förstå hur skatter tas ut, hur mycket man betalar i skatt, och man måste kunna förstå varför olika skatter är konstruerade på det sätt de är. Detta är helt centralt för att ge skattesystemet den legitimitet som krävs för att människor ska acceptera att betala skatt.

De avvikelser från en generellt reglerad beskattning som utgör det vi kallar för skatteutgifter och skattsanktioner är viktiga att beskriva, inte minst ur den synvinkel som beskrivs ovan. Bakgrunden till det är att samtliga system för skatteutgifter och dito sanktioner innebär att någon förlorar och någon annan vinner på åtgärden. Syftet bakom varje sådan åtgärd bör beskrivas och förklaras för att uppnå målet att skapa ett relevant, transparent och begripligt skattesystem.

Regeringen skriver i sin redovisning: ”En viktig fråga är således om en skatteutgift kan anses förbättra den samhällsekonomiska effektiviteten och därmed välfärden. [...] En vanligt förekommande förenkling är att en åtgärd antas leda till ökad välfärd om vinsterna för dem som vinner på en regelförändring kan kompensera förlusterna för dem som förlorar på den.” Därefter kommer ett resonemang om hur svårt det är att definiera vem eller vilka som förlorar eller vinner på en specifik åtgärd. Detta leder sedan regeringen till att det av den anledningen inte är ”praktiskt möjligt” att ”göra en kvantitativ bedömning av en skatteutgifts bidrag till förbättrad samhällsekonomisk effektivitet”.

Vi kan här konstatera att regeringen inte anser att det är viktigt att visa hur skatteutgifter och skattesanktioner påverkar den samhällsekonomiska effektiviteten alternativt att man inte förstår hur en sådan redovisning ska kunna göras. Oavsett vilken av varianterna som stämmer, är det ytterst anmärkningsvärt att Sveriges regering inte förmår att beskriva de samhällsekonomiska effekterna av viktiga komponenter i sin egen skattepolitik. Detta verifieras av att det i regeringens skrivelse endast finns en redovisning, och en relativt tunn sådan, av en enskild skatteutgift: nedsatt mervärdesskatt på livsmedel.

Vi ser det som mycket väsentligt att de samhällsekonomiska konsekvenserna av skatteutgifter och skattesanktioner ges ett större utrymme än vad som nu är fallet. Det skulle underlätta för enskilda som önskar sätta sig in i olika aspekter av vårt skattesystem. Det skulle också bidra till en mer seriös diskussion om de olika skatteutgifternas vara eller inte vara. Därmed är det av central betydelse för utvecklingen av skattesystemet.

Regeringen bör därför utveckla sin förmåga och vilja för att kraftigt förbättra den viktiga samhällsekonomiska analysen i sin årliga redovisning av skatteutgifter och skattesanktioner.

Skattesubventionerad sysselsättning och anställningar

Ersättning till arbetsgivare i form av olika stöd för anställning av olika grupper bör redovisas som skatteutgifter, då de har en tydlig effekt av minskade personalkostnader och därmed uppfyller kraven för att definieras som skatteutgifter. Sådana bidragsformer är i dag:

- moderna beredskapsjobb i staten
- arbetspraktik
- extratjänst
- instegsjobb
- lönebidrag
- nystartsjobb
- särskilt anställningsstöd
- traineejobb
- yrkesintroduktion.

Samtliga dessa system för subventionerade anställningar innebär att staten förlorar skatteintäkter, vilket gör att de väl kvalificerar till att omfattas av redovisningen av skatteutgifter. Det är i själva verket helt nödvändigt för att redovisningen ska vara tillförlitlig och komplett med avseende på skatteutgifter för avdelningen ”Inkomst av tjänst och allmänna avdrag”.

Att arbetsmarknadspolitiska skatteutgifter och skattesanktioner redovisas och förklaras är dessutom viktigt som en del i arbetet med att bedöma de samhällsekonomiska konsekvenserna av olika typer av stödfunktioner på arbetsmarknaden. Även konsekvenserna på sysselsättningen är en viktig aspekt av dessa skatteutgifter. Vi skulle vilja se en redovisning som visar kostnaden per subventionerad

Olle Felten (SD)

David Lång (SD)